

1. Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΙΟ ΕΥΘΡΑΥΣΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ...

Μέσο:ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: ...30/03/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: ...30/03/2023

Σελίδα:7

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ
ΤΟΥ ΜΙΧΑΛΗ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

Η ασφάλεια των μεταφορών και το εύθραυστο κοινωνικό συμβόλαιο

Γερασμένα αστικά λεωφορεία και τρένα που κυκλοφορούν χωρίς την υποστήριξη της τηλεματικής και περνάνε κάτω από γέφυρες και μέσα από σήραγγες που δεν τηρούν καμία προϋπόθεση ασφαλείας, πιλότοι που απογειώνονται - προσγειώνονται σε μικρά αεροδρόμια που δεν διαθέτουν τα κατάλληλα συστήματα επικοινωνίας και ελέγχου ασφαλείας, καπετάνιοι που εκτός από τις άσχημες καιρικές συνθήκες έχουν να αντιμετωπίσουν γερασμένες, ελλιπείς ή κακοσυντηρημένες λιμενικές υποδομές αποτελούν ψηφίδες μιας καθημερινότητας που απέχει πόρρω από τα ευρωπαϊκά ευφυή συστήματα μεταφορών.

Εν έτει 2023 και ενώ η τεχνολογία στον τομέα των μεταφορών παγκοσμίως τείνει όχι μόνο να υποκαταστήσει τον ανθρώπινο παράγοντα (τα αυτοκινούμενα τρένα και λεωφορεία έχουν ήδη ενσωματωθεί στα μεταφορικά συστήματα πολλών χωρών) αλλά και να ελαχιστοποιήσει τους κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από την ενδεχόμενη αμέλεια/αδυναμία του οδηγού, ο βαθμός τεχνολογικής ετοιμότητας σε θέματα ασφαλείας μεταφορών παραμένει ιδιαίτερα χαμηλός στη χώρα μας.

Ως αποτέλεσμα της ανεπαρκούς τεχνολογικής υποδομής και των ελλειμματικών ελέγχων, ο ρόλος του ανθρώπινου παράγοντα στην Ελλάδα παραμένει δυσανάλογα καταλυτικός. Σε πολλές περιπτώσεις, οι εργαζόμενοι καλούνται να ενεργήσουν ηρωικά για να καλύψουν με τρόπο χειροκίνητο και εμπειρικό την έλλειψη ψηφιακών συστημάτων ασφαλείας και τα μεγάλα κενά στις διαδικασίες ελέγχου στο σύνολο σχεδόν των μεταφορικών δικτύων.

Στην εποχή όπου τα δεδομένα για την κατάσταση των μεταφορικών υποδομών που συλλέγονται από δίκτυα αισθητήρων σε πραγματικό χρόνο καθορίζουν το ίδιο το περιεχόμενο της πολιτικής μεταφορών παγκοσμίως, η ελληνική πολιτεία αδυνατεί να συλλέξει βασικές πληροφορίες για την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητα των μεταφορικών δικτύων. Ελλείψει τέτοιων μηχανισμών, οι εργαζόμενοι και χρήστες των περισσότερων μεταφορικών μέσων συνεχίζουν να αποτελούν τους πλέον εύλωτους κρικούς στη μεταφορική αλυσίδα.

Πόσο εξοικειωμένοι είμαστε ως επιβάτες αλλά και ιδιοί οι εργαζόμενοι στις μεταφορές με τα διεθνή πρωτόκολλα ασφαλείας; Πόσο συχνά επιθεωρείται και ανανεώνεται ο στόλος των επιβατικών πλοίων και λεωφορείων (από τους γηραιότερους στην Ευρώπη) και με ποιο τρόπο εκπαιδεύονται οι άνθρωποι πίσω από το τιμόνι για τις σχετικές τεχνολογικές εξελίξεις; Υπάρχει κάποιο εργαλείο παραλαβής και διαχείρισης αιτημάτων, προβλημάτων και ερωτημάτων επιβατών και εργαζομένων στα μέσα μαζικής μεταφοράς για τη χαρτογράφηση των αναγκών και των πορισμάτων ελέγχου για τη βελτίωση κάποιων θεμελιωδών συνθηκών σε ένα δίκτυο που χαρακτηρίζεται από χαμηλή συνδεσιμότητα και υψηλό κατακεραματισμό; Πόσο συχνά πραγματοποιούνται επιτόπιες αξιολογήσεις κινδύνου και με ποιους τρόπους αξιολογείται η ετοιμότητα του τεχνολογικού υλικού; Πόσο τακτικά επικαιροποιούνται τα σχετικά πρότυπα ασφαλείας;

Οι χρόνιες ελλείψεις στις συγκοινωνιακές υποδομές και η απουσία ελέγχων στην ασφάλεια των μεταφορών δεν αντιμετωπίζονται με fast track εμβλωματικές λύσεις και μεθοδολογίες foresight. Απαιτείται μια άμεση αλλαγή παραδείγματος και κυρίως επιστροφή στα βασικά: τακτική συντήρηση όλων των κρίσιμων μεταφορικών υποδομών, δημιουργία ενός ολοκληρωμένου μηχανισμού συγκέντρωσης δεδομένων για τις μεταφορές και ενίσχυση του ρόλου των σχετικών ανεξάρτητων Αρχών. Κυρίως όμως αυτό που προέχει αυτή τη στιγμή είναι να ενσωματωθούν τάχιστα τα αυτοματοποιημένα συστήματα ασφαλείας σε όλο το φάσμα των μεταφορών και να εκσυγχρονιστεί το σύνολο του μεταφορικού στόλου. Κυρίως όμως πρέπει να αναγνωριστεί ότι η ασφάλεια των μεταφορών αποτελεί αραγές στοιχείο του κοινωνικού συμβολαίου μεταξύ κράτους και πολιτών. Εάν αυτό δεν μπορεί να διασφαλιστεί, το συμβόλαιο αυτό κλονίζεται επικίνδυνα ανοίγοντας τον ασκό του Αϊόλου για μια εκτεταμένη αμφισβήτηση του θεσμικού και πολιτικού μας οικοδομήματος.

Ο Δρ Μιχάλης Κρητικός είναι ερευνητής του **ΕΥΛΙΑΜΕΠ** και επικουρος καθηγητής σε θέματα Τεχνητής Νοημοσύνης και Ψηφιακής Μετάβασης στη Σχολή Διακυβέρνησης του Ελευθερου Πανεπιστημίου των Βρυξελλών